

Značilnosti slovenskega modela udeležbe delavcev pri dobičku po ZUDDob

---

dr. Valentina Franca
valentina.franca@fm-kp.si
Fakulteta za management
Univerza na Primorskem

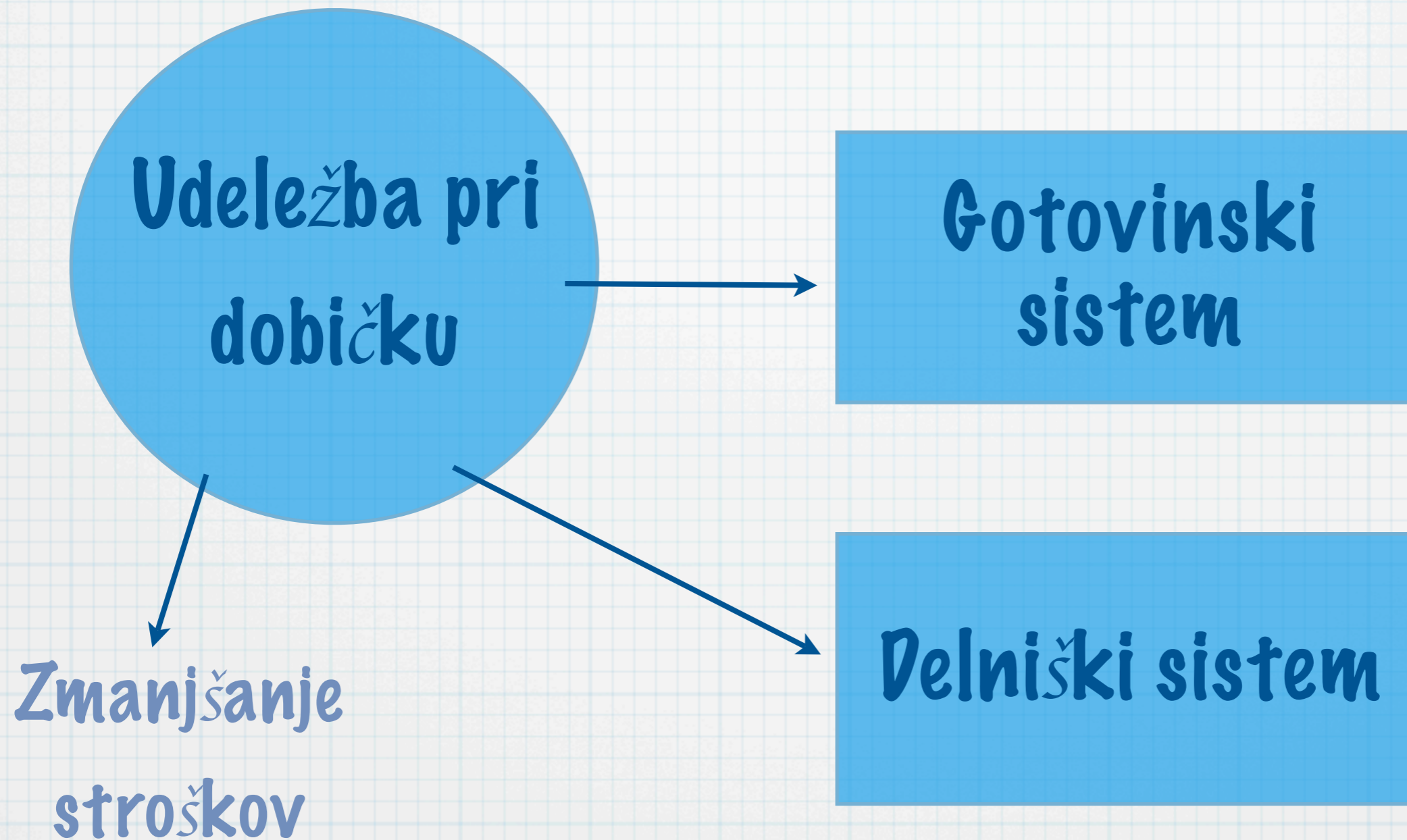
Vsebina

1. Opredelitev finančne participacije (pravno & HRM)
2. Kratka predstavitev ZUDDob
3. Sodelovanje pred denarne in delniške sheme
4. Prednosti in pasti trenutne ureditve
5. Odprta vprašanja

Delavska participacija

Pojem in razvoj finančne participacije (1)

Pojem in razvoj finančne participacije (2)

ZDA

- ESOP
- močno notranje lastništvo

EU

- vključenost delavcev
- spodbudno davčno in finančno okolje

Zakaj se odločiti za finančno participacijo?

VIDIK DELAVCA

- Motivacija
- Pripadnost
- Del (uspešnega) sistema nagrajevanja
- ....

VIDIK DELODAJALCA

- Boljše poslovanje
- Večja vrednost družbe / delnice
- Vpliv na zaposlovanje (zaposlitvena ponudba)
- ....

Različni vidiki & vplivi

- * kadrovski:

  - * delovno pravo (plačilo za delo?)

  - * HRM (nagrajevanje, pripadnost...)

- * statusni: gospodarsko pravo (lastništvo...)

- * finančni: plače, davki

2. Kratka predstavitev ZUDDob

- Udeležba delavcev pri dobičku družbe in udeležbo v lastništvu
- Pogodbo o udeležbi pri dobičku
- Postopek za sklenitev pogodbe
- Denarna in delniška shema
- Olajšave pri davkih in prispevkih za socialno varnost

Temeljna načela

- * Prostovoljnosti
- * Neprenosljivosti
- * Enakosti
- * Prepoved poseganja v že pridobljene pravice delavcev
- * Skrbnosti

Omejitve po ZUPDob

1. Področje uporabe

➔ kapitalne družbe

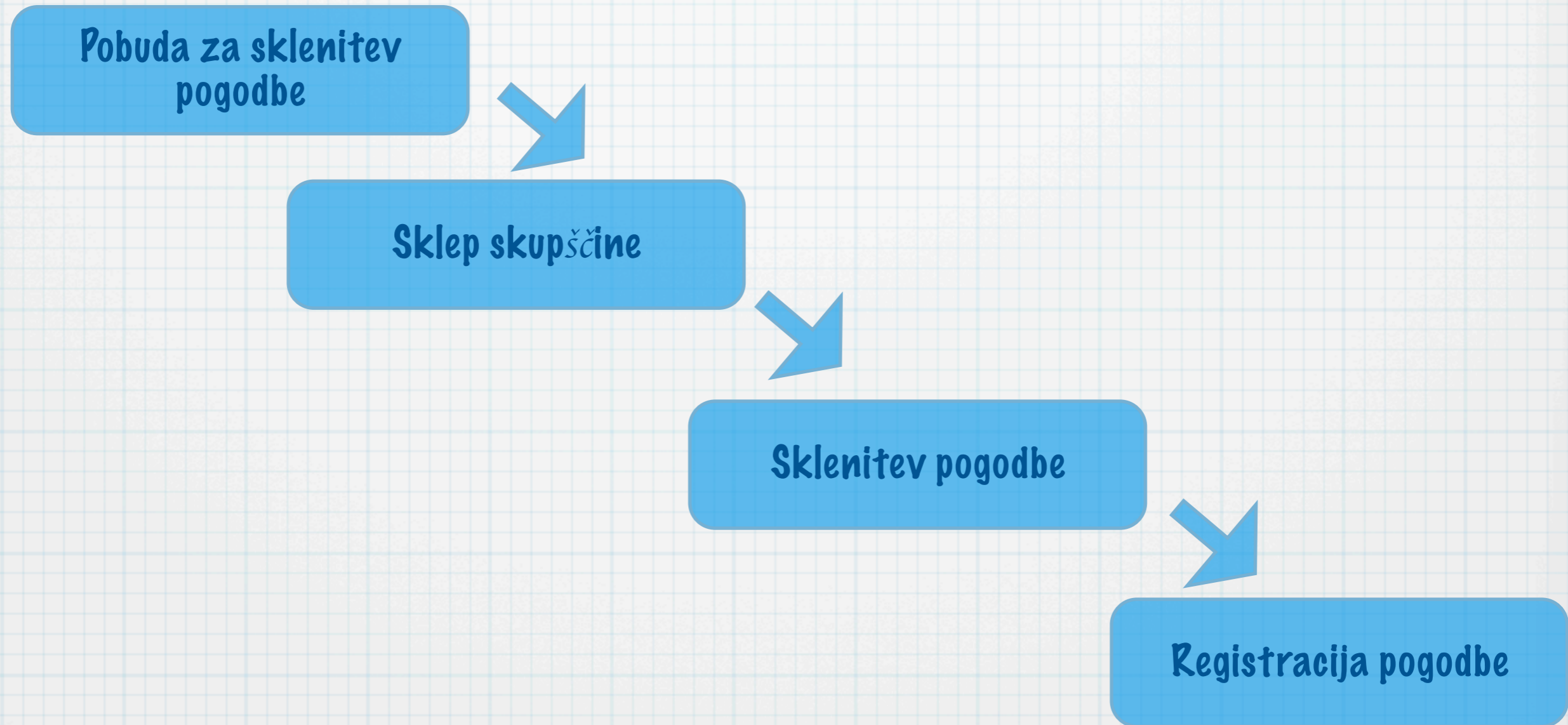
2. Višina dobička

➔ 1/5 dobička, 1/10 bruto plač & 5000 €

3. Izbira sheme finančne participacije

➔ denarna AII delniška shema

Postopek sklenitve pogodbe

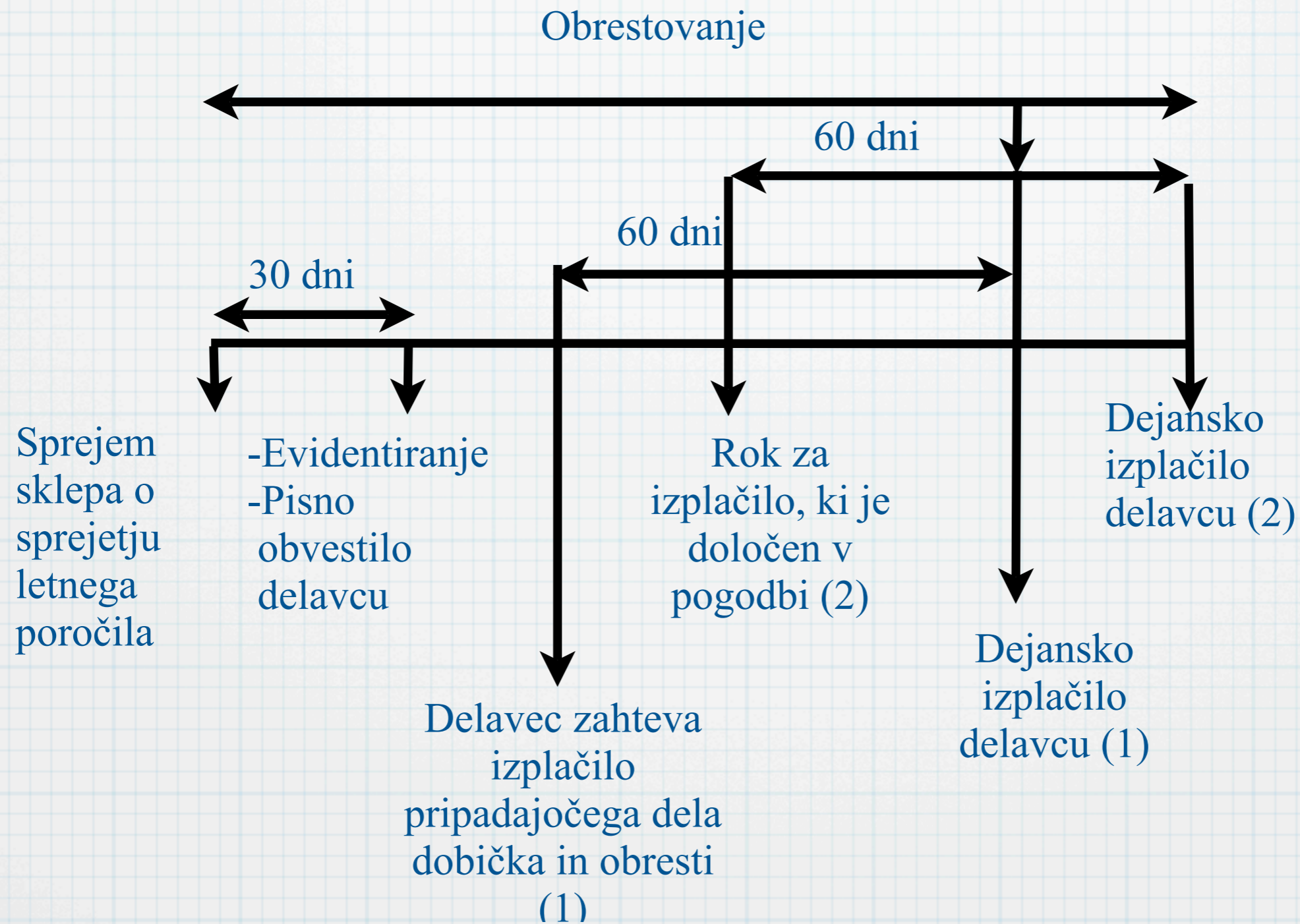
3. Sodelovanje prek denarne & delniške sheme

- * Možno samo ALI - ALI
- * Delniška shema - ZGD!

Denarna shema (1)

- * Pravica do izplačila pripadajočega zneska dobička
  - * = znesek izražen v denarju, ki pripada posameznemu delavcu
- * Kdaj lahko delavec zahteva plačilo?

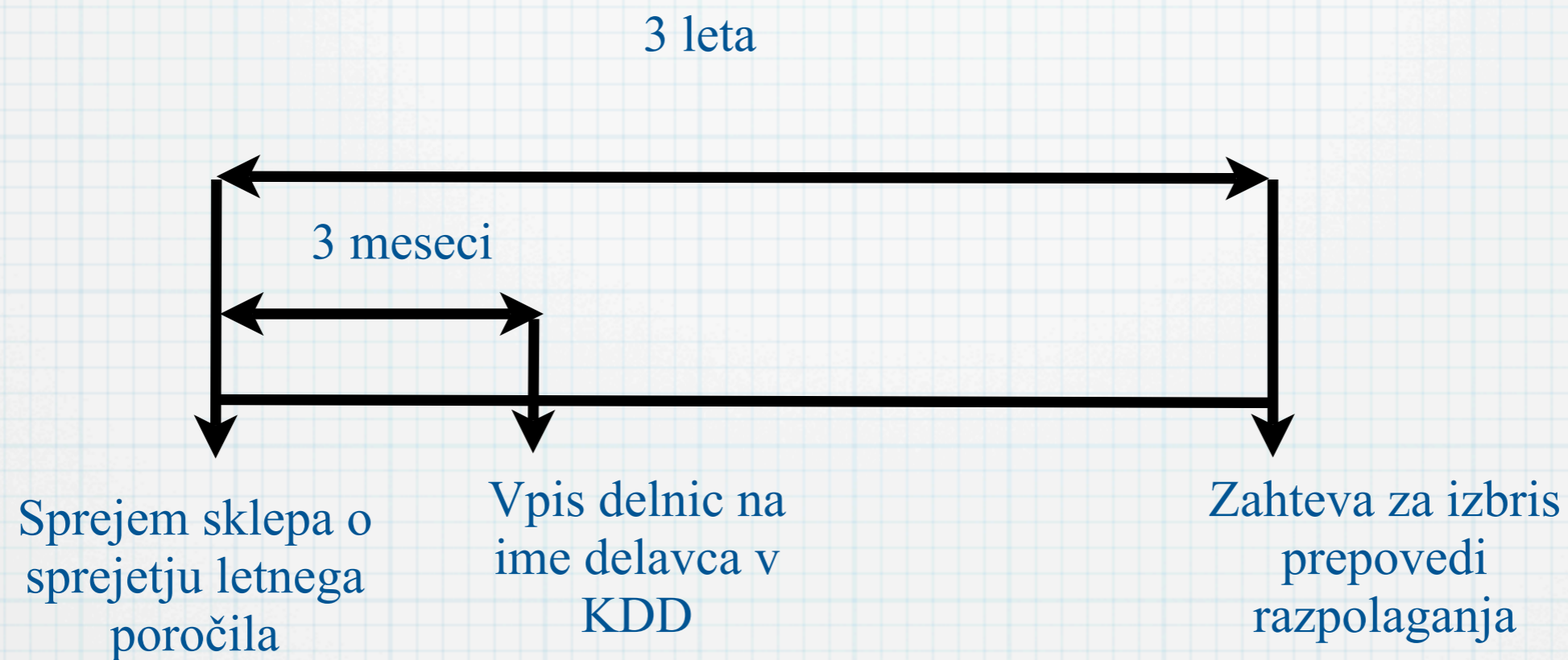
Denarna shema (2)

Delniška shema (1)

- * Pravica do izplačila pripadajočega zneska dobička
  - * = znesek izražen v **delnicah**, ki pripadajo posameznemu delavcu
- * Cena delnice
- * Prepoved razpolaganja

Delniška shema (2)

4. Prednosti in pasti trenutne ureditve

- * “Kvalitativni preskok”
- * sprožitev razprave...
- * delavci kot lastniki - zaželeni? ali ponovitev zgodovine?

Prednosti...

* DAVČNE OLAJŠAVE

- * pri davku od dohodkov pravnih oseb
- * pri dohodnini in prispevkih za socialno varnost
- * ....pod določenimi pogoji!

... pasti

- * Dovolj spodbudne davčne olajšave?
- * Finančna participacija je bila možna že prej, a brez davčnih in drugih olajšav! (ZGD - 1, ZDR)
- * Ostale oblike so možne, a brez davčnih in drugih olajšav.

... pasti

- * Neenakost denarne in delniške sheme
- * Omejitev tveganja za delavca
- * Dolgotrajnost postopka
- * (Ne)dorečnost zakona?
- * Podzakonski akti, npr. pravilnik o posebnem registru?

5. Odprta vprašanja (1)

* Kdaj lahko delimo dobiček?

- ZUDDob: “Uporablja se za naslednje poslovno leto, šteto od dne sklenitve pogodbe”
- Uradno stališče min. za gospodarstvo: deli se lahko tudi dobiček, ustvarjen v 2008!

Odprta vprašanja (2)

- * Kaj se šteje v 1/10 bruto plač?
- * Pripadajoči del dobička je del plače?
- * Kaj so pridobljene pravice?
- * Legitimnost pogodbe, če jo podpiše reprezentativni sindikat?
- * Pogodba za nedoločen čas - vsako leto sklep skupščine?

Odprta vprašanja (3)

- * Način obveščanja delavcev?
- * Spodbudno pravno in davčno okolje?
- * Število sklenjenih pogodb?
- * Dopolnitev ZSDU?
- * Dopolnitev obstoječih kadrovskih praks v družbah?